

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ЕТИКИ, ЯК СОЦІАЛЬНОГО АСПЕКТУ ФАРМАЦІЇ

Карпова С. П., Колісник С. В., Криськів О. С.

Кафедра загальної хімії

Національний фармацевтичний університет

м. Харків, Україна

za9594506@gmail.com

Вступ. Наукові, морально-етичні та інші цінності є внутрішнім стрижнем та базою формування професійної фармацевтичної освіти. Тому дослідження етики як складової частини вищої освіти, перетворюється в нагальну потребу сучасної фармацевтичної освіти взагалі. Етика аргументує домінанту добра над злом, показує шляхи вирішення соціальних аспектів фармації, орієнтує в бік позитивного. Історія численними прикладами засвідчує надзвичайну могутність та ефективність моральних регуляторів. І сьогодні, під час кровопролитної війни, людина повинна залишатися високоморальною, узгоджуючи свій розвиток з духовними домінантами. Професійна діяльність майбутніх фармацевтів повинна базуватися на принципах етики, оскільки від зазначених основ значною мірою залежить здоров'я та добробут людей, морально-психологічний клімат у суспільстві, що впливає на продуктивність праці. Без дотримання етичних норм неможливі політичні, економічні, культурні та сімейні відносини, оскільки існування людського суспільства вимагає необхідності зважати один на одного, дотримуватись певних норм поведінки. У сучасних умовах роль етики особливо зросла, адже володіння її основами, використання в діловому спілкуванні завжди допомагає вижити в конкурентному середовищі. Тому важливим для фармацевтичного працівника є знання основ та принципів етики.

Мета дослідження. Визначення поняття етики, основні етапи становлення етики як науки, визначення поняття моралі та взаємозв'язок моралі і духовності, основні концепції походження моралі та основні її функції, характеристика понять моральної свідомості.

Методи дослідження – теоретичні: аналіз, узагальнення, систематизація наукових та науково-теоретичних, методичних праць з проблеми визначення етики, як соціального аспекту фармації.

Результати дослідження. Досліджено історичні аспекти становлення та розвитку фармацевтичної етики і деонтології в стародавньому світі. У кожному історичну епоху відповідно до моралі, що панувала в суспільстві, принципи фармацевтичної етики і деонтології мали характерні особливості, проте загальнолюдські, позакласові етичні норми професії, визначені її гуманною суттю – прагненням полегшити страждання і допомогти хворій людині – залишаються непорушними. Одним із стародавніх джерел, у якому було сформульовано вимоги до лікаря і його права є Закони вавилонського царя Хаммурапі. Гіппократ уперше звернув увагу на питання належного ставлення лікаря до родичів хворого, до своїх учителів, взаємовідносин між лікарями. Етичні і деонтологічні принципи, сформульовані Гіппократом, отримали подальший розвиток у працях Асклепіада, Цельса, Галена. У діяльності досвідченого фахівця-фармацевта морально-етичні принципи повинні втілюватися у сукупність конкретних поведінкових норм, сумлінне виконання яких буде і професійним обов'язком, і справою професійної честі та гідності. Комплексний підхід до вирішення морально-етичних проблем сучасної фармації повинен спиратися у тому числі на теоретичний та практичний досвід цивілізації.

Висновки. Розкрито історичні аспекти етики, її сучасні особливості; розглянуто історичні аспекти становлення та розвитку фармацевтичної етики в різні епохи. Проведено аналіз створення етичних кодексів фармацевтів, досліджено їх основні принципи: фармацевт відповідає за якість наданої допомоги; незалежність, чесність і компетентність, дотримання закону, професійних стандартів, зберігати гідність і честь своєї професії. Показано, що впровадження основних принципів фармацевтичної етики, у практичну діяльність сучасних фармацевтів сприятиме належному виконанню професійних обов'язків.